

Podatkowa rzeczywistość Grup Kapitałowych

Jakie są rzeczywiste stawki podatkowe
największych Grup Kapitałowych z GPW?

Jak poprawić efektywność podatkową
z PGK i Grupą VAT?

Edycja V: Październik 2026

38%

wyniosła efektywna stawka
podatkowa największych grup
kapitałowych notowanych
na GPW w Warszawie w 2025 r.

Wprowadzenie

Obciążenia już rosną... chociaż stawka dopiero ma wzrosnąć

Od 2019 r. stawki CIT w Polsce pozostawały niezmienione – 9% dla małych podatników i spółek rozpoczynających działalność oraz 19% dla pozostałych. Był to jeden z dłuższych okresów stabilności w opodatkowaniu dochodów spółek, zwłaszcza na tle wcześniejszych, licznych korekt. Ta stabilność staje pod znakiem zapytania. Rząd przedstawił założenia szerszej reformy podatkowej. Kluczowa dla spółek zmiana to podniesienie podstawowej stawki CIT z 19% do 22% dla podatników, których przychody w poprzednim roku przekroczyły równowartość 50 mln euro. Zmiana miałaby wejść w życie 1 stycznia 2027 r. Wyższy CIT miałby częściowo sfinansować zmiany w skali opodatkowania PIT. To czy rzeczywiście tak się stanie stoi pod znakiem zapytania. Wiele wskazuje na to, że decyzja będzie miała charakter polityczny.

Biorąc dodatkowo pod uwagę mającą już miejsce podwyżkę stawki CIT dla instytucji finansowych, nawet jeśli do zmiany stawki dla dużych podatników w najbliższym czasie nie dojdzie, kierunek dalszego podwyższania nominalnej stawki został wyraźnie nakreślony.

Podwyższenie stawki CIT z pewnością nie przyniesie ulgi grupom kapitałowym i jeszcze większa część zysku będzie transferowana do fiskusa. W tym miejscu przypominamy jednak, że debata o tym, czy 19% albo 22% to stawka konkurencyjna, pomija specyfikę polskiego systemu: stawka nominalna i efektywna to w praktyce dwa różne światy. Nasze wyliczenia – już po raz piąty – pokazują, że nawet przy nominalnej stawce CIT wynoszącej 19%, uśredniony poziom podatku wykazywanego przez grupy kapitałowe z GPW w 2025 r. to 38%. Przyczyny tak wysokiego obniżenia skonsolidowanych wyników grup kapitałowych o zobowiązania CIT pozostają złożone i zróżnicowane.

Większość dużych grup wzięłaby w ciemno 22%, gdyby była to stawka realnie powiązana z wygenerowanym przez całą grupę zyskiem. Takiej opcji na stole nie ma. Pytanie tegorocznej edycji raportu brzmi więc inaczej: skoro przy nominalnych 19% efektywne opodatkowanie sięga 38%, do jakiego poziomu podniesie je wyższa 22% stawka CIT? Po jakie dostępne narzędzia sięgać, aby efektywna stawka nie była tak wysoka w stosunku do stawki nominalnej?

Zachęcamy do lektury raportu!

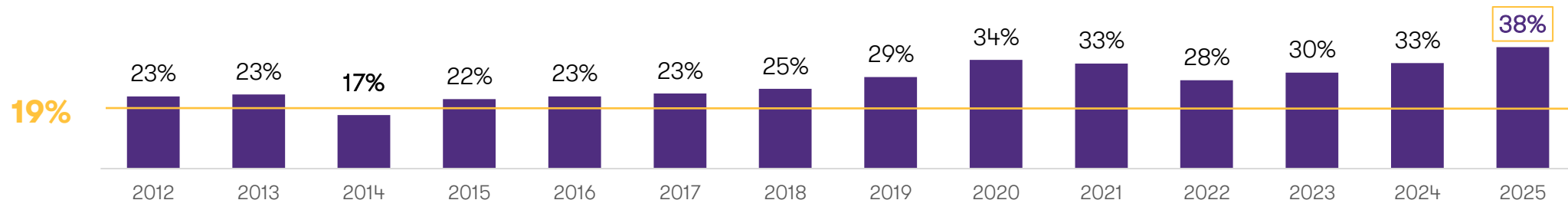
Rekordowe 38% - fiskus zabiera coraz więcej

W 2025 r. efektywna stawka podatkowa grup kapitałowych z GPW w Warszawie ponownie poszła w górę, a jej poziom wyniósł 38% - najwyższej w historii badania.

W Polsce utrwaliło się przekonanie o stałej, 19-proc. stawce CIT. Wyniki naszego raportu udowadniają, że to tylko iluzja. Średnia efektywna stawka podatkowa (ESP) dla największych grup z GPW sięgnęła w 2025 r. 38% - to poziom dwukrotnie wyższy niż aktualna stawka nominalna. ESP rośnie nieprzerwanie od 2022 r., a tym samym różnica między stawką nominalną a realnym obciążeniem stale się pogłębia. To dowód, że polski system podatkowy jest jednym z najbardziej złożonych, nieprzewidywalnych i zarazem najbardziej obciążających w Europie; lekceważenie tego trendu przekłada się na niższe zyski netto i utratę konkurencyjności. Presja na wzrost obciążeń nie maleje. Zapowiadana podwyżka podstawowej stawki CIT z 19% do 22% dla podatników o

przychodach powyżej 50 mln euro obejmie wiele podmiotów z naszego badania. Z uwagi na złożoność czynników wpływających na efektywną stopę opodatkowania, trudno o precyzyjne prognozy. Pewnym jest natomiast, iż wyższa stawka CIT, której wprowadzeniu nie będą towarzyszyły inne zmiany systemowe, w jeszcze większym stopniu dociąży wyniki netto grup kapitałowych oraz negatywnie wpłynie na przepływy pieniężne, a tym samym zdolności dywidendowe oraz inwestycyjne. W istniejących okolicznościach, tym bardziej rośnie znaczenie odpowiednie zarządzanie strukturami formalnymi grup kapitałowych, jak również wykorzystanie dostępnych narzędzi takich jak ulgi podatkowe, podatkowe grupy kapitałowe, czy też Grupy VAT.

Wykres 1. Średnia ESP wybranych Grup Kapitałowych notowanych na GPW w Warszawie w latach 2012-2025 oraz jej odniesienie do stawki nominalnej (19%)

Lepszy rok dla zysków, bez ulgi dla obciążeń

Zysk brutto największych grup z GPW wzrósł, a podatek pozostał na poziomie sprzed roku. Efektywna stawka podatkowa i tak pobiła rekord, sięgając 38%.

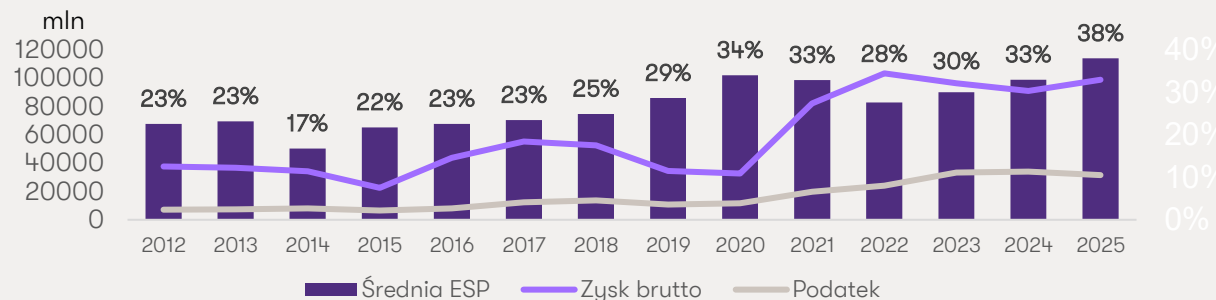
Rok 2025 przyniósł wyraźną poprawę rentowności największych grup kapitałowych notowanych na GPW. Łączny zysk brutto badanych grup wzrósł do blisko 99 mld zł z niespełna 93 mld zł rok wcześniej, podczas gdy łączna kwota podatku w ujęciu nominalnym pozostała na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego.

Gdyby zestawić łączny poziom zaraportowanego obciążenia podatkiem dochodowym w stosunku do łącznego wyniku badanych grup kapitałowych, poziom ten spadłby z ok. 37% w 2024 r. do ok. 32% w 2025 r. Skąd w takim razie efektywna stopa opodatkowania w wysokości 38%? Jest to średnia efektywnych stóp opodatkowania wyznaczonych dla każdej z grup. Każdej grupie oraz jej stawce przypisujemy taką samą wagę, niezależnie od wielkości i skali generowanych wyników. W minionym roku dwukrotnie zwiększyła się liczba grup, które zaraportowały straty, które zostały jeszcze pogłębione obciążeniami w zakresie podatku dochodowego powodując, iż według naszej metodologii przyjmuje się dla nich wartość skrajną, tj. 100% efektywną stopę opodatkowania. Można zaobserwować również trend, iż większe grupy kapitałowe mają relatywnie niższe efektywne stopy opodatkowania.

Analiza szczegółowa sprawozdań finansowych oraz not podatkowych wskazuje, że na wynik ten wpłynęło równoczesne pogłębienie się kilku czynników: wysokich trwałych różnic bilansowo-podatkowych, istotnych odpisów aktualizujących o charakterze niepodatkowym, braku możliwości rozpoznanie lub wykorzystania aktywów z tytułu

podatku odroczonego, w tym pogorszenia perspektyw wykorzystania strat bądź ulg. W połączeniu z istotnym wzrostem liczby grup generujących straty oraz płacących podatek dochodowy, poprawa wyników finansowych nie przełożyła się na analogiczny spadek efektywnego poziomu opodatkowania. Co istotne, rekordowa ESP nie była efektem pojedynczego zdarzenia ani problemu występującego w jednej branży. Analiza raportów pokazuje raczej kumulację wielu niekorzystnych zjawisk występujących równolegle w różnych grupach kapitałowych, co przełożyło się na najwyższy poziom efektywnego opodatkowania od początku badania.

Wykres 2. Średnia ESP wybranych Grup Kapitałowych notowanych na GPW w Warszawie w latach 12-2025

Źródło: Opracowanie własne

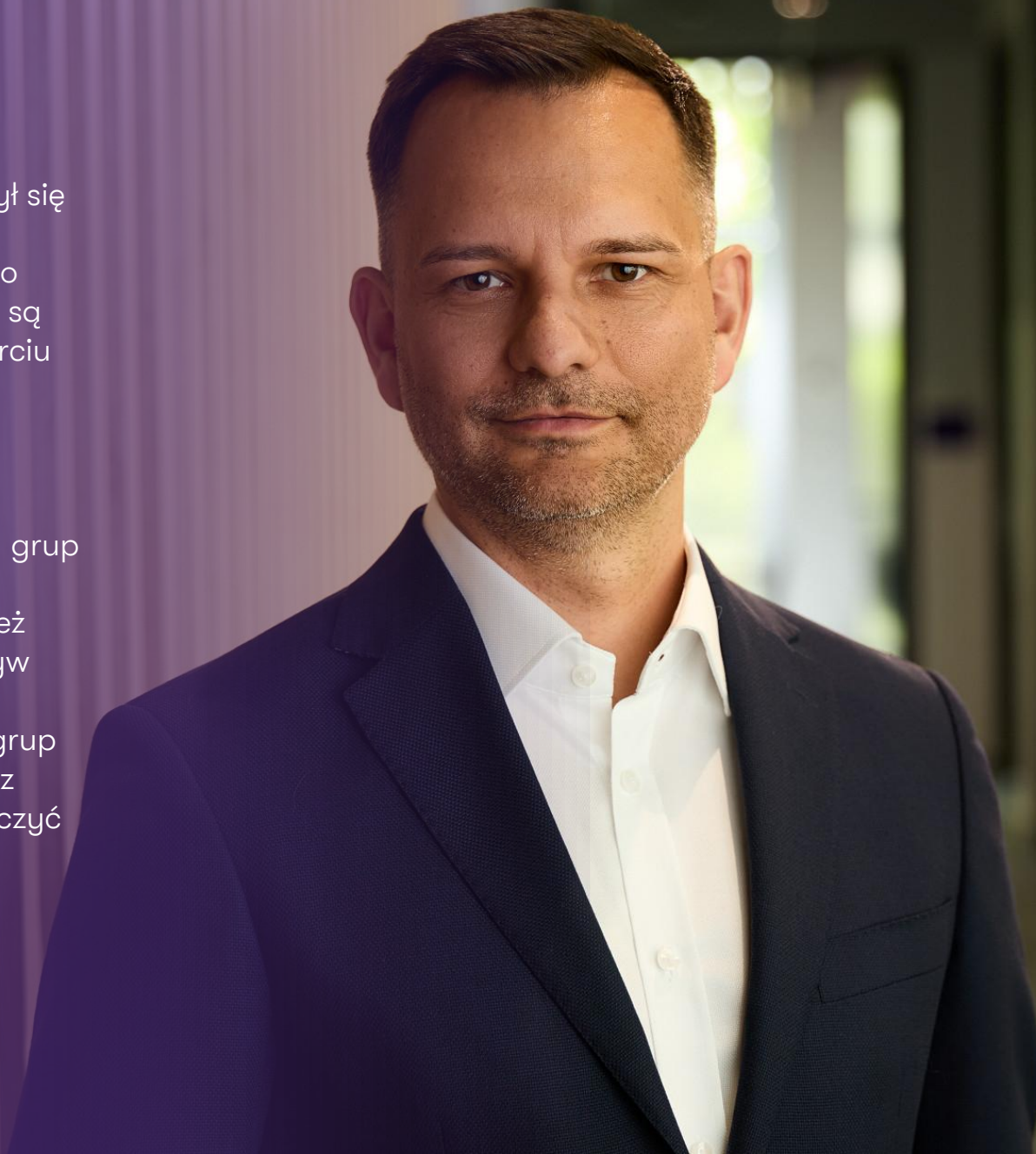
Czas przyjrzeć się efektywności swojej grupy

Wzrost rentowności największych grup kapitałowych nie przełożył się na obniżenie średniej efektywnej stopy opodatkowania. Wręcz przeciwnie, średni poziom opodatkowania utrzymuje się znacząco powyżej nominalnej stawki CIT. Źródeł takich wyników jest wiele, są one złożone i z pewnością nie należy wysnuwać wniosków w oparciu o dane jednej grupy za jeden rok obrotowy. Z tego względu koncentrujemy się na średnich dla szerokiego spektrum grup i to w ujęciu wieloletnim obserwując trendy.

To co przykuwa uwagę w danych za miniony rok to wzrost liczby grup kapitałowych, które wykazały straty, które zostały pogłębione podatkiem dochodowym. W mijającym roku obserwujemy również wzrost skali odpisów aktualizujących oraz pogorszenie perspektyw wykorzystania wykazywanych wcześniej aktywów związanych z prawem do wykorzystywania strat lub ulg podatkowych. Wiele grup kapitałowych wciąż powinno dokonać rewizji swoich struktur oraz rozważyć sięgnięcie do dostępnych narzędzi, które mogą ograniczyć skalę istniejących nieefektywności.

Grzegorz Szysz

Doradca Podatkowy, Radca Prawny,
Partner Zarządzający, Komplementariusz
Grant Thornton Legal Szysz

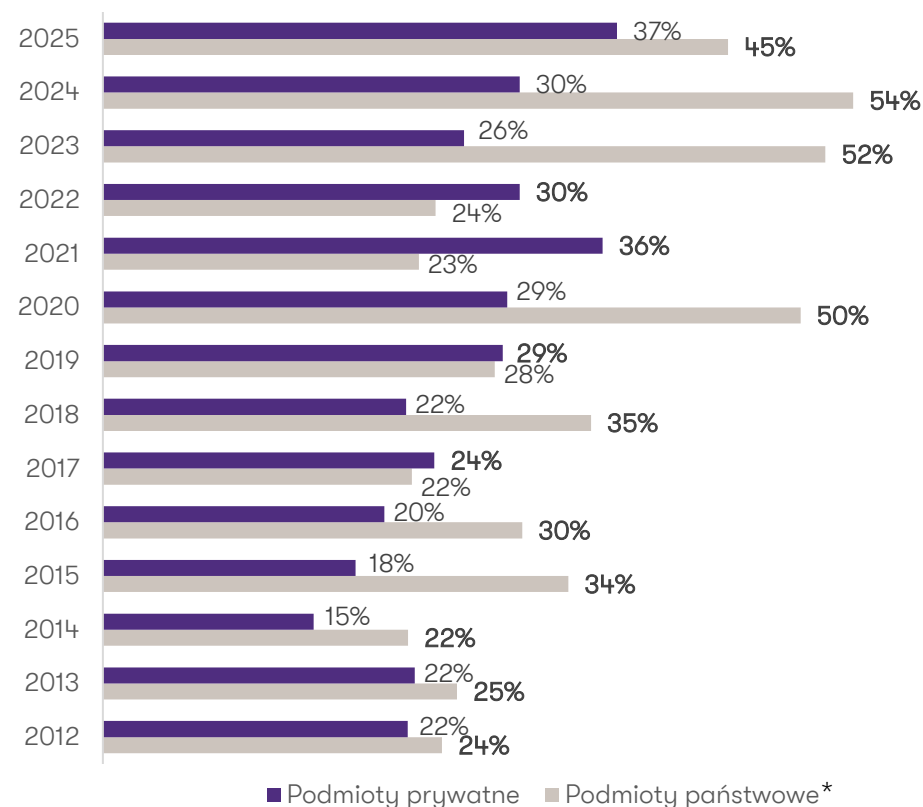
Spółki państwowe nadal płacą więcej

Państwowe grupy kapitałowe z warszawskiej giełdy nadal przekazują do budżetu relatywnie większą część zysków niż podmioty prywatne.

Trzeci rok z rzędu to podmioty państwowe borykają się z większymi obciążeniami podatkowymi. W samym 2025 r. efektywna stawka podatkowa tych grup wyniosła 45%, co oznacza spadek względem poprzednich dwóch odczytów, które przekraczały 50%. W przypadku podmiotów prywatnych efektywna stawka podatkowa wzrosła rok do roku o 7 punktów procentowych do 37%.

Z czego wynika różnica? Pomimo spadku do 45% efektywna stawka podatkowa spółek państwowych nadal pozostaje wysoka. Struktura sektorowa pozostaje jednym z istotnych czynników wpływających na poziom ESP tej grupy. Skarb Państwa dominuje bowiem w kapitałochłonnych i silnie regulowanych branżach, w których częściej występują znaczące różnice pomiędzy wynikiem księgowym a podatkowym oraz zdarzenia o charakterze jednorazowym. Spadek ESP z 54% do 45% może wskazywać na mniejszą skalę części odpisów i innych niepodatkowych korekt wyniku obserwowanych rok wcześniej. Jednocześnie analiza not podatkowych pokazuje, że podobne mechanizmy coraz częściej występują również w grupach prywatnych. W 2025 r. wzrost ESP tej grupy był związany m.in. z trwałymi różnicami bilansowo-podatkowymi, nierozpoznaniami aktywów z tytułu podatku odroczonego oraz odpisami aktualizującymi, co doprowadziło do wzrostu średniej ESP do 37% i istotnego zmniejszenia różnicy względem podmiotów państwowych.

Wykres 3. Średnia ESP wybranych Grup Kapitałowych notowanych na GPW w Warszawie w latach 2012-2025 wg struktury właścicielskiej (w %)

* Głównym akcjonariuszem Skarb Państwa lub spółka z udziałem Skarbu Państwa

Źródło: Opracowanie własne

Obciążenia mniejszych podmiotów znów w górę

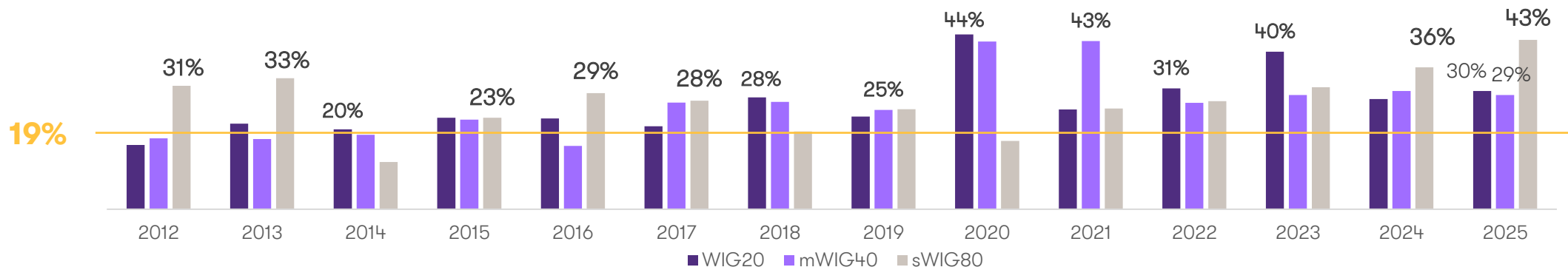
Największe grupy kapitałowe, notowane w indeksach WIG 20 i mWIG40, zdołały utrzymać stawkę podatkową na zeszłorocznym poziomie. Widoczny wzrost zanotowały po raz kolejny podmioty z sWIG80.

W 2025 r. największe grupy z WIG20 zanotowały lekki wzrost efektywnej stawki podatkowej – do 30% z 28%, a podmioty z mWIG40 nieznacznie ją obniżyły - z 30% do 29%. W tym samym czasie ESP grup z sWIG80 wzrosła z 36% do 43% – to najwyższy odczyt dla tej kategorii w całej historii badania i różnica aż 13 punktów procentowych wobec największych emitentów.

Przedstawionego wzrostu nie można tłumaczyć wyłącznie zmianą koniunktury lub poziomu rentowności. Analiza not podatkowych wskazuje, że w grupie spółek z sWIG80 w 2025 r. częściej niż w poprzednich latach występowały zdarzenia skutkujące

wzrostem efektywnej stopy podatkowej, takie jak znaczące odpisy aktualizujące, trwałe różnice pomiędzy wynikiem bilansowym i podatkowym, nierozpoznane aktywa z tytułu strat podatkowych czy ograniczenia w wykorzystaniu podatku odroczonego. W przypadku największych grup notowanych w WIG20 i mWIG40 podobne zjawiska również występowały, jednak ich łączny wpływ okazał się mniej dotkliwy niż wśród mniejszych emitentów. W rezultacie ESP spółek z sWIG80 wzrosła do rekordowych 43%, podczas gdy największe grupy utrzymały poziom zbliżony do roku poprzedniego.

Wykres 4. Średnia ESP wybranych Grup Kapitałowych notowanych na GPW w Warszawie w latach 2012-2025 z podziałem na indeksy (w %)

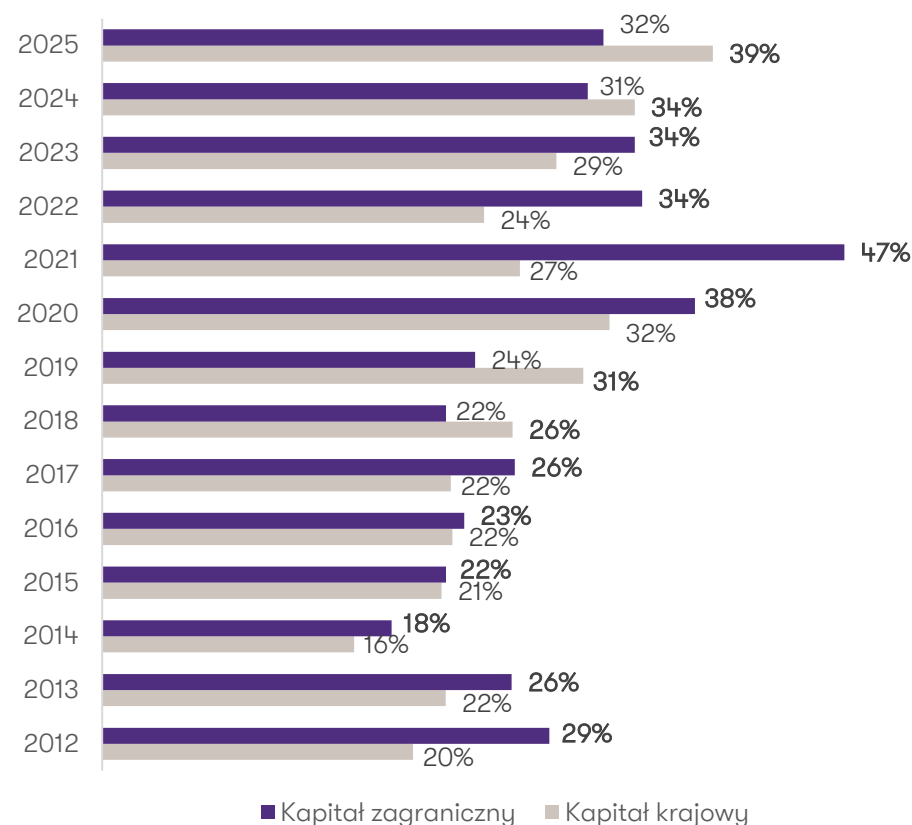
Kapitał krajowy pod presją wyższej ESP

Po raz kolejny to grupy z dominującym krajowym kapitałem odnotowały wyższą ESP niż podmioty z dominacją zagranicznych inwestorów. Ich stawka podatkowa wzrosła w minionym roku do 39%.

Podział badanej grupy według pochodzenia kapitału pokazuje, że różnica między obiema kategoriami – kapitałem zagranicznym oraz kapitałem krajowym – pogłębia się. W 2025 r. efektywna stawka podatkowa grup z kapitałem krajowym wzrosła do 39% z 34% rok wcześniej. W przypadku podmiotów zagranicznych również zanotowano wzrost ale o 1 pkt. proc. – do 32%. Różnica sięga już 7 pkt. proc., wobec 3 pkt proc. w 2024 r. i odwrotnej relacji jeszcze dwa lata wcześniej.

Wyniki sugerują, że pochodzenie kapitału samo w sobie nie determinuje poziomu opodatkowania. Kluczowe znaczenie ma natomiast struktura badanej próby oraz charakter zdarzeń wpływających na wynik podatkowy poszczególnych grup. W 2025 r. wśród podmiotów z dominującym kapitałem krajowym częściej występowały zdarzenia podwyższające efektywną stopę podatkową. W efekcie średnia ESP tej grupy wzrosła do 39%, podczas gdy w przypadku podmiotów z dominacją kapitału zagranicznego wzrost był znacznie bardziej umiarkowany i wyniósł jedynie 1 pkt proc.

Wykres 5. Średnia ESP wybranych Grup Kapitałowych notowanych na GPW w Warszawie w latach 2012-2025 wg pochodzenia kapitału (w %)

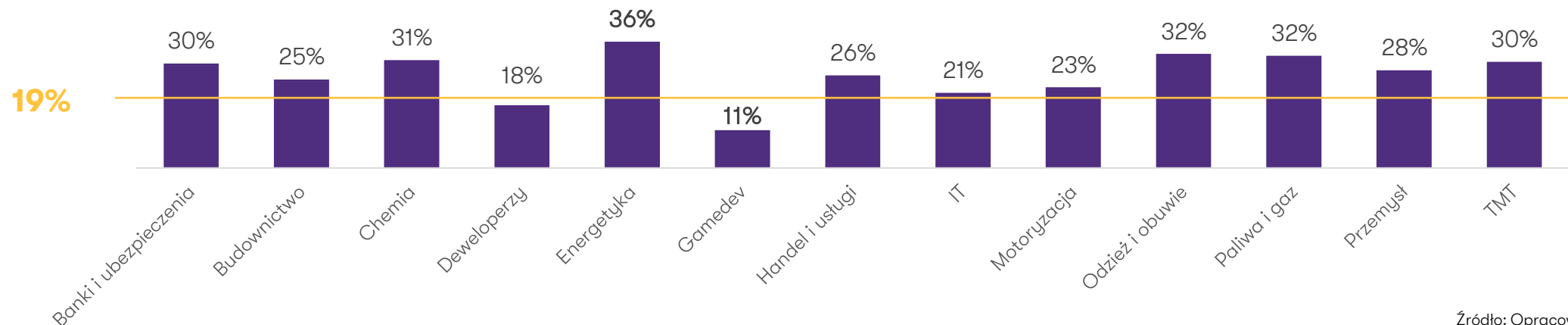
Które branże są najbardziej efektywnie opodatkowane?

Spółki energetyczne, odzieżowe i obuwnicze oraz branża paliwowa i chemiczna ze średnią ESP w latach 2012-2025 na poziomie ponad 30%.

Na czele branż o najwyższym obciążeniu w ostatnich 14 latach pozostaje energetyka ze średnią ESP na poziomie 36%, przed odzieżą i obuwiem oraz sektorem paliwowym (po 32%) oraz chemią (ok. 31%). Tuż za nimi plasują się banki i ubezpieczenia oraz branża TMT (telekomunikacja, media i technologia) – w obu przypadkach średnia ESP sięga 30%. Na drugim końcu zestawienia niezmiennie znajduje się sektor gamingowy ze średnią ESP na poziomie 11% oraz deweloperzy (18%) – to jedyne branże, które uplasowały się poniżej nominalnej stawki 19%. Rozpiętość między skrajnymi branżami sięga 25 pkt. proc. Analiza wskazuje, że poziom efektywnego opodatkowania jest

silnie zróżnicowany sektorowo. Branże kapitałochłonne i regulowane takie jak energetyka, paliwa i gaz czy chemia, charakteryzują się ESP przekraczającą 30%, podczas gdy w sektorze gier średnia ESP wynosi jedynie 11%. Oznacza to ponad trzykrotną różnicę w poziomie efektywnego opodatkowania pomiędzy skrajnymi branżami. Niezmiennie od lat najniższe ESP obserwujemy tam, gdzie najłatwiej wykorzystywać preferencje podatkowe (B+R, IP Box, ulgi innowacyjne), a najwyższe tam, gdzie dominuje kapitałochłonność, regulacja i ryzyko dużych odpisów.

Wykres 6. Średnia ESP wybranych Grup Kapitałowych notowanych na GPW w Warszawie z okresu 2012-2025 z podziałem na branże (w %)

Trudno liczyć na odwrócenie trendu

Na pierwszy rzut oka wyniki badania efektywnej skali opodatkowania grup kapitałowych na GPW za rok 2025 wyglądają alarmująco: średnia stawka wzrosła do 38%, względem średniej za poprzednie 5 lat na poziomie 32%. Warto jednak pamiętać, że próba, na której dokonywane są obliczenia jest stosunkowo wąska (największe grupy kapitałowe z GPW), pomiędzy poszczególnymi latami skład spółek się zmienia, zaś na taki wynik składa się wiele różnych typów wydarzeń ekonomiczno-podatkowych w samych spółkach. Nie należy więc wyciągać zbyt pochopnych ani zbyt daleko idących wniosków z samej tej liczby i jej wzrostu w 2025 roku.

Nie przywiązując się do tej jednej stawki, warto jednak odnotować powody do niepokoju.

Po pierwsze, wyraźnie widoczny jest trend wzrostu efektywnej stawki podatkowej grup kapitałowych notowanych na GPW za poprzednie 14 lat. W pierwszych siedmiu latach było to średnio nieco ponad 22% - a w drugiej siedmioletce już średnio nieco ponad 32%. To jest wyraźny trend, zaś w okresie 2022 (28%) – 2025 (38%) widać wyraźne przyspieszenie.

Po drugie, biorąc pod uwagę potencjalne wprowadzenie od początku 2027 podwyżki podstawowej stawki CIT z 19% do 22%, dla podatników o przychodach powyżej 50mln euro, trudno liczyć na odwrócenie trendu rosnących obciążeń podatkowych w przyszłym roku.

Po trzecie zaś, biorąc pod uwagę, że nawet oficjalne projekcje Ministerstwa Finansów pokazują wzrost zadłużenia publicznego powyżej progów ostrożnościowych najpóźniej na koniec 2027 – oraz biorąc pod uwagę związaną z tym konieczność „poszukiwania dochodów budżetowych” – przedsiębiorstwa muszą liczyć się z tym, że fiskus w kolejnych latach tych dochodów będzie szukał również u nich ...

dr Marcin Mrowiec
Główny ekonomista
Grant Thornton

Liczba Podatkowych Grup Kapitałowych powoli rośnie

Liczba Podatkowych Grup Kapitałowych sukcesywnie rośnie. Na koniec 2025 r. funkcjonowało 117 podmiotów tego typu, ale to wzrost o jedynie 5% rdr.

Podatkowa Grupa Kapitałowa (PGK) to rozwiązanie umożliwiające kilku podatnikom CIT, działającym w ramach jednej grupy kapitałowej, konsolidację ich wyników podatkowych. Wykorzystanie formuły PGK może oznaczać w praktyce wzrost efektywności podatkowej grupy oraz oszczędności podatkowe. Dane udostępnione przez Ministerstwo Finansów pokazują, że po takie rozwiązanie coraz chętniej sięgają grupy kapitałowe. Liczba aktywnych PGK rośnie nieprzerwanie od 2021 r. – z 56 grup do 117 na koniec 2025 r. Historyczny przełom nastąpił w 2024 r., gdy po raz pierwszy przekroczona została "magiczna bariera" 100 podmiotów (111 grup), a rok 2025 utrwalił

ten trend, wyznaczając kolejny rekord. Dynamika wzrostu wyraźnie jednak wyhamowała: po skoku o 20% rdr w 2024 r. ostatni rok przyniósł wzrost o 5% rdr. Z naszych analiz wynika, że doszło do prawie dwukrotnego wzrostu liczby uwzględnianych w badaniu grup kapitałowych, które wykazały na poziomie sprawozdania skonsolidowanego stratę, która to została dodatkowo pogłębiona obciążeniami w zakresie podatku dochodowego. Odsetek takich grup kapitałowych przekroczył aż 20%, co może pokazywać na dalszy potencjał do wzrostu popularności tej instytucji.

Wykres 7. Liczba aktywnych Podatkowych Grup Kapitałowych (PGK) na koniec roku kalendarzowego w latach 2013-2025

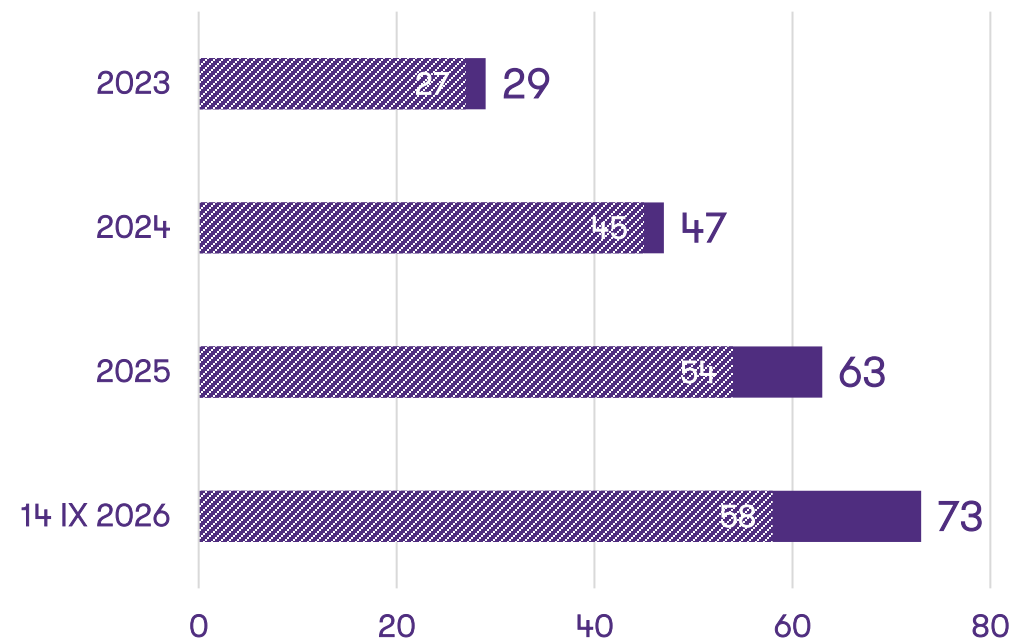

Grup VAT więcej, ale nadal są niszowym rozwiązaniem

Mimo, że założenie Grupy VAT może niekiedy przynieść podatnikom znaczącą poprawę efektywności i realne oszczędności, nadal niewielu po nie sięga.

Zgodnie z danymi Ministerstwa Finansów na 14 września 2026 r. w Polsce zarejestrowane zostały tylko 73 Grupy VAT, z czego aktywnych pozostaje 58. Choć ich liczba sukcesywnie wzrasta, to na tle ponad miliona podatników VAT, wciąż mowa o bardzo wąskiej grupie podmiotów wykorzystujących tę instytucję. Niska popularność Grup VAT może wynikać z ograniczonej dostępności informacji pozwalających ocenić zasadność ich wykorzystania. Wymaga to też analizy niejasnych przepisów i odniesienia ich do specyfiki danej grupy kapitałowej. Tymczasem dla wielu grup kapitałowych Grupa VAT może być świetnym sposobem na poprawę płynności finansowej i ograniczenie nieefektywności rozliczeń – poprzez zwiększenie podatku naliczonego do odliczenia lub obniżenie podatku należnego. Warto ją rozważyć zwłaszcza tam, gdzie występuje wiele transakcji wewnątrzgrupowych, regularne nadwyżki VAT naliczonego nad należnym lub działalność zwolniona z VAT (np. usługi medyczne, edukacja, usługi finansowe i ubezpieczeniowe). Wdrożenie Grupy VAT może być również remedium na oczekiwane zmiany strukturalne mające swoje uzasadnienie biznesowe (np. stworzenie centrum usług wspólnych), blokowane przez służby finansowe wskazujące na związane z tym nieefektywności w rozliczeniach na gruncie VAT.

Wykres 8. Liczba zarejestrowanych i aktywnych Grup VAT na koniec roku kalendarzowego w okresie od 2023 r. do 14 września 2026 r.

Źródło: Ministerstwo Finansów. Liczba aktywnych Grup VAT wyliczona na podstawie rejestracji i wykreśleń dla poszczególnych lat.

PGK i Grupa VAT: proste narzędzia, po które wciąż sięgają nieliczni

Podatkowa Grupa Kapitałowa to rozwiązanie stosunkowo proste w zastosowaniu, a mimo to wciąż rzadko wykorzystywane. Wzrost zainteresowania widoczny w ostatnich latach jest zauważalny, ale statystyka przychodów pokazuje wyraźnie, że po PGK sięgają przede wszystkim największe grupy kapitałowe – choć przepisy nie przewidują nisko postawioną poprzeczkę dla wejścia w to rozwiązanie.

Najbliższe lata będą dla największych PGK testem opłacalności. Jeśli wejdzie w życie stawka CIT w wysokości 22%, grupy te na nowo przeliczą korzyści z korzystania z tego narzędzia. Wynik tej kalkulacji będzie zależeć przede wszystkim od skali spodziewanych strat podatkowych możliwych do skompensowania z dochodami pozostałych spółek wchodzących w skład PGK.

Grupy VAT pozostają natomiast rozwiązaniem wyraźnie niedocenianym. Mimo prostoty rozliczeń i realnej poprawy płynności finansowej korzysta z nich zaledwie kilkadziesiąt podmiotów – to sygnał, że bariera nie leży w przepisach, lecz w wiedzy o tym narzędziu.

Natalia Kamińska-Kubiak

Doradca Podatkowy,

Senior Menedżer

Grant Thornton Legal Szysz

Metodologia raportu

Celem raportu jest analiza wpływu systemu podatkowego na kondycję ekonomiczną Grup Kapitałowych w Polsce, a także zbadanie korelacji pomiędzy zmianami legislacyjnymi w prawie podatkowym oraz wielkością podatków dochodowych wskazanych w skonsolidowanych wynikach.

Dane za lata 2012-2024, prezentowane we wcześniejszych edycjach Raportu. Dane za rok 2025 pochodzą ze skonsolidowanych raportów finansowych spółek notowanych w ramach indeksów WIG20 i mWIG40 na koniec marca 2026 r. oraz podmiotów z sWIG80, także tych, które brały udział w poprzednim badaniu, są notowane na GPW w Warszawie, ale nie kwalifikują się już do wskazanych indeksów – łącznie analizą objęto 150 podmiotów.

Raport opiera się na wyliczeniu średniej efektywnej stawki podatkowej (dalej: ESP) dla Grup Kapitałowych w latach podatkowych 2012-2025 oraz porównaniu jej do nominalnej stawki podatku dochodowego - 19%. Źródłem danych były roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe spółek publikowane we wskazanym okresie.

Mimo, że Grupy publikują w raportach informacje o efektywnej stopie opodatkowania, prezentowane przez nie wyniki nie są ustalane według jednej metodologii, dlatego porównywanie tych danych i wyciąganie wniosków na ich podstawie, nie daje możliwości dokonania analizy będącej celem niniejszego raportu.

Tym samym, w celu wyliczenia średniej ESP opieramy się na następujących danych prezentowanych w skonsolidowanych raportach finansowych Grup:

- Zysku brutto - jako pozycji mającej z założenia w sposób najbardziej obiektywny zobrazować efekt ekonomiczny działania grupy w danym okresie sprawozdawczym;
- Podatku dochodowym – jako pozycji mającej z założenia w sposób najbardziej obiektywny zobrazować obciążenie zysku brutto zobowiązaniami podatkowymi, prowadząc do ustalenia zysku netto mogącego być przedmiotem wypłaty dywidendy na rzecz akcjonariuszy; biorąc pod uwagę cele raportu, w tym analizę szerokiej grupy podmiotów w długim horyzoncie, jak również założenie uwzględniania wpływu kontroli podatkowych na bieżące wyniki i stosowania różnych ulg podatkowych, uwzględniany jest podatek dochodowy, zarówno w części bieżącej, jak i części odroczonej.

Efektywna stopa podatkowa [ESP], która wyliczana jest dla celów niniejszego raportu, ustalana jest dwuetapowo. W pierwszej kolejności wyliczana jest ESP indywidualnie w oparciu o dane skonsolidowane danej Grupy Kapitałowej. Następnie w celu obliczenia średniej ESP dla wszystkich badanych grup kapitałowych wyliczana jest średnia arytmetyczna z indywidualnych wyników ESP, otrzymanych w poprzednim kroku. W konsekwencji, waga ESP dla każdej z Grup jest taka sama, zmiany w nominalnym poziomie zysków i podatku nie wpływają na wnioski, a zastosowane odpowiednie zasady normalizacji w przypadku zdarzeń nadzwyczajnych pozwalają na lepsze uchwycenie trendu.

Jak skorzystać z PGK?

Czym jest Podatkowa Grupa Kapitałowa (PGK)?

Podatkowa Grupa Kapitałowa (PGK) to rozwiązanie umożliwiające kilku podatnikom CIT, działającym w ramach jednej grupy kapitałowej, **konsolidację ich wyników podatkowych.**

Instytucja Podatkowej Grupy Kapitałowej została wprowadzona do Ustawy CIT **30 lat temu.**

Z pewnością nie można stwierdzić, iż była to instytucja martwa, ale na pewno nie cieszyła się zbyt wysoką popularnością.

Zgodnie z publikowanymi przez Ministerstwo Finansów danymi o indywidualnych podatnikach liczba funkcjonujących na polskim rynku PGK **wciąż rośnie, ale spada dynamika tego wzrostu.**

PGK zarejestrowane w:
2004 r. – 5,
2012 r. – 28,
2018 r. – 63.

Najnowsze dane z 2025 r. wskazują na **117 zarejestrowanych PGK.**

PGK jako narzędzie podatkowe dla grup kapitałowych **nie cieszy się zatem zbyt dużą popularnością, co jest zaskakujące, biorąc pod uwagę benefity wynikające z utworzenia PGK.**

Istota Podatkowej Grupy Kapitałowej (PGK)

Definicja

PGK to zgodnie z Ustawą CIT **odrębna kategoria podatnika** podatku dochodowego od osób prawnych.

PGK tworzą przynajmniej dwie spółki z grupy kapitałowej, które na potrzeby rozliczeń podatku dochodowego są **traktowane jako jeden organizm**.

Potencjalne korzyści

Z utworzeniem PGK wiążą się dla jej członków konkretne, istotne udogodnienia:

1.

Uproszczona zostaje sama procedura płacenia podatku, gdyż obowiązek dokonywania niezbędnych obliczeń i formalności obciąża jeden podmiot – tzw. spółkę dominującą;

2.

Wykorzystanie formuły PGK może oznaczać w praktyce **wzrost efektywności podatkowej grupy i oszczędności podatkowe**, w sytuacji osiągnięcia strat podatkowych przez część uczestników PGK lub w sytuacji nieefektywności w zakresie rozliczenia kosztów finansowania dłużnego;

3.

PGK to **brak konieczności realizacji obowiązków dokumentacyjnych** w zakresie cen transferowych dla transakcji wewnątrz PGK.

Warunki utworzenia PGK

Grupa kapitałowa chcąc utworzyć PGK powinna spełniać następujące warunki:

- Grupa powinna składać się co najmniej z **2 spółek** posiadających osobowość prawną, mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- Członkowie PGK powinni funkcjonować w odpowiedniej formie prawnej – **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, spółka akcyjna lub prosta spółka akcyjna**.
- Przeciętny kapitał zakładowy, przypadający na każdą ze spółek nie może być niższy niż **250 tys. zł**.
- „**Spółka dominująca**” musi posiadać **min. 75% udziału** w kapitale zakładowym w każdej ze „**spółek zależnych**”.
- Żadna ze spółek w grupie nie może posiadać **zaległości we wpłatach podatków stanowiących dochód budżetu państwa**.
- Spółki tworzące PGK **nie mogą korzystać ze zwolnień podatkowych** określonych w ustawie.
- Spółki powinny zawrzeć umowę **PGK w formie pisemnej, na okres co najmniej 3 lat podatkowych**.

Warunki utworzenia PGK

Zasadniczym celem Podatkowej Grupy Kapitałowej (PGK) jest **uproszczenie rozliczeń w zakresie podatku dochodowego spółek ją tworzących** oraz osiągnięcie redukcji łącznego zobowiązania podatkowego podmiotów powiązanych, poprzez konsolidację ich wyników podatkowych.

Może mieć to szczególnie korzystne znaczenie w szczególności, gdy:

Grupa kapitałowa prowadzi kilka działalności, przy czym niektóre z nich są dochodowe, a inne mogą generować straty w danych okresach rozliczeniowych, natomiast konsolidacja podmiotów poprzez połączenie spółek nie jest rozwiązaniem preferowanym ze względu na okoliczności biznesowe – wówczas PGK umożliwi na bieżąco rozliczenie strat jednych spółek z dochodami innych spółek przy zachowaniu odrębności prawnej uczestników PGK.

Podmioty uczestniczące w tej samej grupie kapitałowej zawierają ze sobą liczne transakcje i ich realizacja zgodnie z zasadami dotyczącymi cen transferowych jest kosztowna organizacyjnie i finansowo – w ramach PGK transakcje wewnątrz grupy nie podlegają obowiązkom dokumentacyjnym w zakresie cen transferowych.

Część podmiotów w grupie kapitałowej jest silnie uzależnionych od finansowania dłużnego przez co jest narażona na nieefektywność wynikającą z zaliczenia kosztów finansowania dłużnego (odsetki, prowizje, opłaty, premie itp.) do kosztów podatkowych (art. 15c Ustawy CIT).

Przykład – wzrost efektywności podatkowej w grupie z wykorzystaniem PGK

Stan faktyczny

- W ramach grupy kapitałowej funkcjonują 3 spółki: Spółka A, Spółka B oraz Spółka C.
- Spółka A ma ugruntowaną pozycję na rynku i od lat prowadzi działalność, która przynosi spore dochody.
- W 2024 roku osiągnęła dochód na poziomie 20.000.000 zł. Spółki B i C w tym samym roku wygenerowały straty, odpowiednio 6.000.000 i 8.000.000 zł.

Przykład 1: Grupa kapitałowa nie będąca PGK

W takich okolicznościach Spółka A zapłaci 3.800.000 zł podatku CIT ($20.000.000 \times 19\% = 3.800.000$).

Co oczywiste, Spółki B i C podatku dochodowego nie zapłacą, bowiem po ich stronie dochód w ogóle nie powstał.

Jednakże, w takiej sytuacji o wiele bardziej istotne wydaje się to, jakie obciążenie podatkowe de facto poniesie grupa kapitałowa jako całość. Jeśli obliczymy **dochód całej grupy kapitałowej**, to kształtuje się on na poziomie 6.000.000 zł. ($20.000.000 - (6.000.000 + 8.000.000) = 6.000.000$)

Wobec tego, **efektywne obciążenie podatkowe** grupy kapitałowej kształtuje się na poziomie ponad 63%. ($3.800.000 / 6.000.000 = 0,63$)

Przykład 2: Grupa kapitałowa tworząca PGK

Poziom osiąganych przez spółki dochodów kształtuje się identycznie jak w Przykładzie 1.

Skoro PGK rozlicza się jako jeden samodzielny podatnik to widzimy, że jej dochód podlegający opodatkowaniu wyniesie 6.000.000 zł ($20.000.000 - (6.000.000 + 8.000.000) = 6.000.000$ zł)

Wobec tego **podatek dochodowy** jaki musi zapłacić PGK wyniesie wówczas 1.140.000 zł ($6.000.000 \times 19\% = 1.140.000$)

Jak widać, **rzeczywista stawka obciążenia podatkowego**, to w tym przypadku 19%, a nie jak w Przykładzie 1. ponad 63%.

Co więcej, pozwala to grupie kapitałowej na **oszczędność** rzędu 2.660.000 zł w skali roku ($3.800.000 - 1.140.000 = 2.660.000$)

Podmiot	Dochód globalny grupy	CIT	Efektywna stawka podatku
Grupa kapitałowa bez PGK	6.000.000 zł	3.800.000 zł	63%
Grupa kapitałowa z PGK	6.000.000 zł	1.140.000 zł	19%

Jak skorzystać z Grupy VAT?

Istota Grupy VAT (GV)

Definicja

Grupa VAT to zgodnie z ustawą VAT **odrębna kategoria podatnika** podatku od towarów i usług.

GV tworzą przynajmniej dwa powiązane podmioty, które na potrzeby rozliczeń podatku VAT **są traktowane jako jeden podatnik i rozliczają się wspólnie**. Instytucja ta jest podobna do Podatkowych Grup Kapitałowych, lecz na innej płaszczyźnie – na płaszczyźnie VAT.

Potencjalne korzyści

Utworzenie Grupy VAT wiązać się może z kilkoma kategoriami korzyści dla jej członków, a do najważniejszych należą:

1.

Uproszczona zostaje sama procedura **płacenia podatku**, gdyż obowiązek dokonywania niezbędnych obliczeń i formalności obciąża jeden podmiot – przedstawiciela GV, który składa jeden zbiorczy plik JPK.

2.

Transakcje pomiędzy podmiotami należącymi do GV są **neutralne na gruncie podatku VAT** – nie podlegają opodatkowaniu tym podatkiem, nie wymagają wystawiania faktur czy stosowania mechanizmu podzielonej płatności.

3.

Poprawa cash-flow poprzez **bardziej elastyczne zarządzanie podatkiem naliczonym** – zamiast czekać na zwrot VAT, nadwyżki podatku naliczonego można rozliczać na bieżąco w ramach rozliczeń całej GV.

Warunki utworzenia Grupy VAT

Utworzenie Grupy VAT wymaga spełnienia następujących warunków:

1. Grupa powinna składać się co najmniej z **2 podmiotów** mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub nieposiadających siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ale prowadzących w Polsce działalność gospodarczą za pośrednictwem położonego w Polsce oddziału.
2. Przepisy dotyczące GV nie wprowadzają żadnych ograniczeń co do formy prawnej jej członków – **mogą to więc być np. spółki osobowe, spółki kapitałowe, osoby fizyczne, inne osoby prawne (np. uczelnie, gminy, fundacje) i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej** samodzielnie wykonujące działalność gospodarczą.
3. Podmioty wchodzące w skład GV muszą być **powiązane finansowo, ekonomicznie i organizacyjnie**. Wszystkie te powiązania muszą być spełnione łącznie i **nieprzerwanie przez cały okres funkcjonowania GV**.
4. **Można być członkiem tylko jednej Grupy VAT, a dodatkowo sama Grupa VAT nie może być członkiem innej Grupy VAT** (zakaz tworzenia struktur wielopoziomowych).
5. **Skład GV nie może ulec zmianie** – grupa nie może być rozszerzona o innych członków, ani pomniejszona o któregośkolwiek członka.
6. Umowa o utworzeniu GV powinna być zawarta **na piśmie, na okres nie krótszy niż 3 lata**. Brak jest jednak sankcji w sytuacji, w której GV rozwiąże się przed tym minimalnym terminem.
7. GV reprezentuje jej przedstawiciel, wskazany w umowie (Urzędem Skarbowym właściwym dla Grupy VAT będzie urząd właściwy dla jej przedstawiciela).

Kiedy można utworzyć Grupę VAT?

powiązania finansowe

Podatników uważa się za powiązanych finansowo, jeżeli jeden z podatników, będących członkiem Grupy VAT posiada:

- bezpośrednio ponad 50% udziałów (akcji) w kapitale zakładowym, lub
 - ponad 50% praw głosu w organach kontrolnych, stanowiących lub zarządzających, lub
 - ponad 50% prawa do udziału w zysku
- każdego z pozostałych podatników będących członkami tej Grupy

powiązania ekonomiczne

Podatników uważa się za powiązanych ekonomicznie, jeżeli:

- przedmiot głównej działalności członków Grupy VAT **ma taki sam charakter**, lub
- rodzaje działalności prowadzonej przez członków Grupy VAT **uzupełniają się i są współzależne**, lub
- członek Grupy VAT prowadzi działalność, z której **w całości lub w dużej mierze korzystają inni członkowie Grupy VAT**

powiązania organizacyjne

Podatników uważa się za powiązanych organizacyjnie, jeżeli:

- prawnie lub faktycznie, bezpośrednio lub pośrednio, **znajdują się pod wspólnym kierownictwem**, lub
- organizują swoje działania całkowicie lub częściowo **w porozumieniu**.

Kiedy warto rozważyć utworzenie Grupy VAT?

Przesłanki ekonomiczne uzasadniające utworzenie GV (związane ze wzrostem efektywności podatkowej lub poprawą płynności finansowej)	Opis przesłanki
Cykliczne (regularne) występowanie istotnych nadwyżek VAT naliczonego nad VAT należnym u podmiotów z grupy	Poszczególne podmioty w grupie mają cykliczne nadwyżki naliczonego nad VAT należnym z uwagi na specyfikę działalności (realizacje inwestycji np. nowy zakład, inwestycje w infrastrukturę, projekty deweloperskie itp.). Konsolidacja rozliczeń w ramach Grupy VAT umożliwia szybsze rozliczenie nadwyżek, przy założeniu, iż część spółek płaci regularnie VAT. GV gwarantuje zatem efektywniejsze przepływy pieniężne i lepsze zarządzanie płynnością finansową w przypadku występowania nadwyżek VAT naliczonego nad należnym.
Istotne usługi wewnątrzgrupowe i działalność zwolniona z VAT świadczona na rzecz kontrahentów zewnętrznych	Podmioty w grupie nabywają usługi od innych podmiotów z grupy i świadczą usługi zwolnione na rzecz kontrahentów zewnętrznych. Utworzenie GV powoduje, że usługi wewnątrzgrupowe nie są objęte VAT, tym samym podmiot prowadzący działalność zwolnioną nie ma problemu z nieodliczonym VAT, a podmiot świadczący usługę nie płaci VAT od świadczonych usług wewnątrzgrupowych.
Sprzedaż towarów nabytych od podmiotu z grupy na rzecz kontrahentów zagranicznych	Podmioty z grupy nabywają towary od innych podmiotów z grupy z VAT i sprzedają towary/świadczą usługi ze stawką 0% (wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów lub świadczenie usług) Podmiot nabywający towary z VAT (np. dystrybutor) posiada nadwyżki VAT naliczonego. Konsolidacja rozliczeń w ramach Grupy VAT umożliwia szybsze rozliczenie nadwyżek, przy założeniu, iż część spółek płaci regularnie VAT.

Przykład - wzrost efektywności podatkowej w grupie z wykorzystaniem Grupy VAT

Stan faktyczny

W ramach grupy kapitałowej funkcjonują: Spółka A oraz Spółka B.

W ramach grupy kapitałowej funkcjonują: Spółka A oraz Spółka B. Spółka A prowadzi działalność w branży usług medycznych (sieć prywatnych klinik). Spółka B prowadzi działalność w zakresie świadczenia usług obejmujących obsługę marketingową, księgową, kadrową oraz IT między innymi na rzecz Spółki A. Wartość usług wsparcia świadczonych przez Spółkę B na rzecz Spółki A to w skali roku 10 mln zł netto (12,3 mln zł brutto).

Wartość usług Spółki B determinowana jest głównie kosztami zatrudnianych przez nią pracowników. Spółka B korzysta jednak również z zakupu usług i towarów służących jej działalności na rzecz Spółki A (m.in. najem biura), od których ma prawo do odliczenia VAT w kwocie 500 000 zł rocznie.

Ponieważ Spółka A świadczy usługi, które są zwolnione przedmiotowo z podatku VAT, nie ma prawa odliczenia VAT z faktur otrzymywanych od Spółki B. Spółka B nalicza zatem VAT należny od świadczonych usług w kwocie 2,3 mln zł rocznie, którego to podatku naliczonego nie może odzyskać (odliczyć) Spółka A.

Z początkiem kolejnego roku Spółki A i B rozpoczną funkcjonowanie w ramach Grupy VAT:

W związku z tym, że transakcje dokonywane między członkami Grupy VAT nie podlegają opodatkowaniu tym podatkiem, Spółka B będzie obciążała Spółkę A kwotą 10 mln zł zamiast 12,3 mln zł. Z uwagi na Grupę VAT kwota świadczonej usługi przez Spółkę B nie będzie uwzględniała 2,3 mln zł VAT - wartość usług wsparcia świadczonych przez Spółkę B na rzecz Spółki A to 10 mln zł netto bez VAT.

Jednocześnie jednak, skoro Spółka B będzie nabywała usługi i towary (m.in. najem biura), które nie będą służyły działalności opodatkowanej VAT, lecz działalności zwolnionej z VAT (tj. do świadczenia usług medycznych przez Spółkę A), utracone zostanie prawo do odliczenia VAT, który Spółka B odliczała przed powstaniem Grupy VAT.

	Przed powstaniem Grupy VAT		Po powstaniu Grupy VAT		Zmiana (efekt)
	VAT należny	VAT naliczony	VAT należny	VAT naliczony	
Spółka A (usługi medyczne)	0	0	0	0	+ Obniżenie należnego VAT o 2,3 mln PLN
Spółka B (usługi wsparcia Spółki A)	2,3 mln PLN	0,5 mln PLN	0	0	- Obniżenie skali odliczanego VAT o 0,5 mln PLN
Suma (Spółka A + Spółka B)	2,3 mln PLN	0,5 mln PLN	0	0	+ Poprawa efektywności o 1,8 mln PLN

Grupa VAT – niewykorzystana przewaga grup kapitałowych

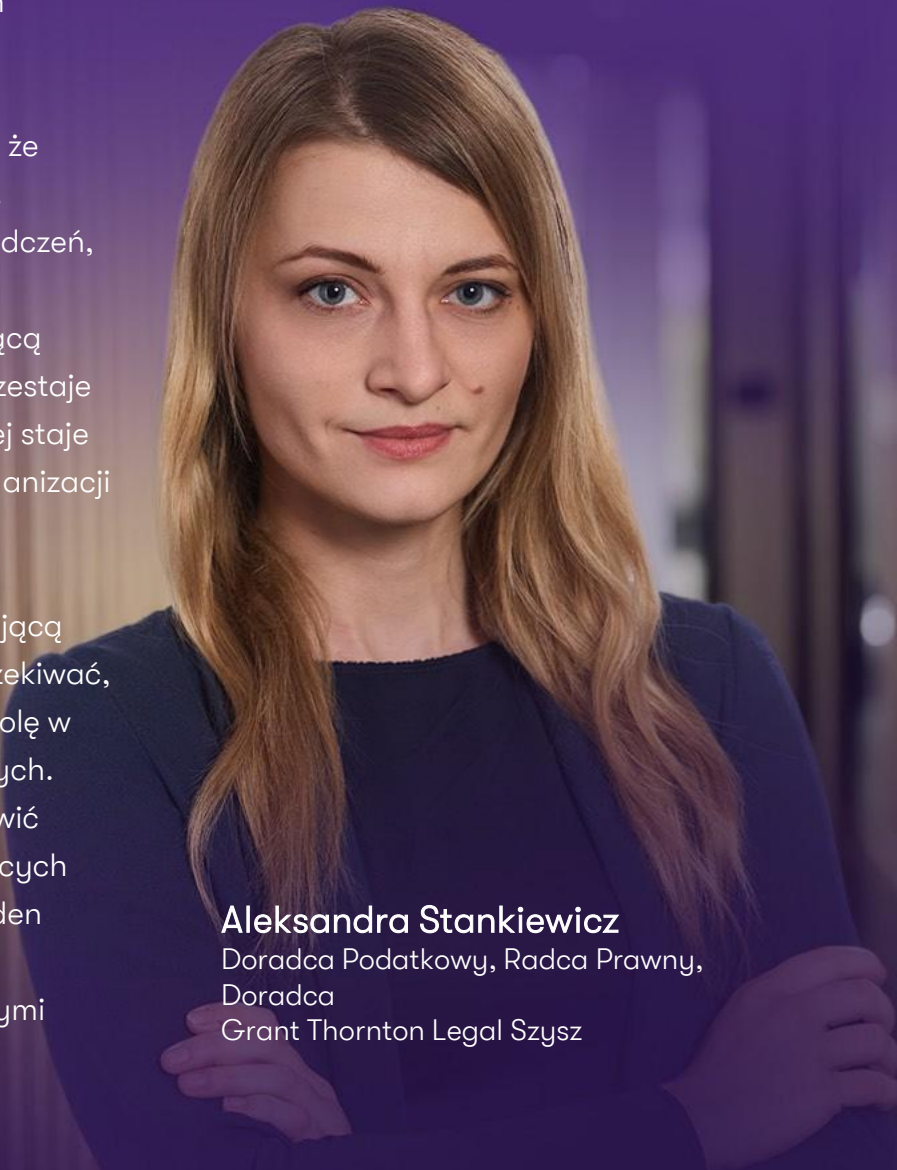
Podatkowe Grupy Kapitałowe od wielu lat stanowią element strategii podatkowej największych polskich przedsiębiorstw. Znacznie rzadziej mówi się natomiast o Grupach VAT, które mogą być naturalnym uzupełnieniem podejścia do zarządzania podatkami na poziomie całej grupy kapitałowej. Mimo że rozwiązanie to funkcjonuje w Polsce od 2023 r., liczba zarejestrowanych Grup VAT wciąż pozostaje stosunkowo niewielka.

Wiele organizacji nadal postrzega VAT jako podatek rozliczany na poziomie pojedynczych spółek, a nie całej grupy kapitałowej. Tymczasem coraz więcej przedsiębiorstw centralizuje funkcje finansowe, księgowe, zakupowe czy administracyjne, co powoduje, że efektywność rozliczeń VAT zaczyna być zagadnieniem o znaczeniu strategicznym, a nie wyłącznie operacyjnym.

Oznacza to stopniowe odejście od postrzegania rozliczeń podatkowych wyłącznie z perspektywy pojedynczych spółek na rzecz spojrzenia obejmującego całą grupę kapitałową.

W takim otoczeniu rośnie znaczenie rozwiązań umożliwiających zarządzanie podatkami z perspektywy całej grupy kapitałowej. Doświadczenia ostatnich lat pokazują jednak, że rynek stopniowo oswaja się z nową instytucją. Pojawia się coraz więcej praktycznych doświadczeń, interpretacji oraz przykładów wdrożeń, które pozwalają ograniczyć niepewność towarzyszącą pierwszym analizom. W efekcie Grupa VAT przestaje być postrzegana jako nowość, a coraz częściej staje się jednym z elementów szerszej dyskusji o organizacji funkcji podatkowej w grupie kapitałowej.

Wraz ze wzrostem liczby wdrożeń oraz rozwijającą się praktyką stosowania przepisów można oczekiwać, że Grupy VAT będą odgrywać coraz większą rolę w zarządzaniu podatkami w grupach kapitałowych. Dla wielu grup kapitałowych mogą one stanowić naturalne uzupełnienie rozwiązań funkcjonujących już na gruncie podatku dochodowego oraz jeden z elementów budowania spójnego modelu zarządzania podatkami i procesami finansowymi w całej organizacji.

Aleksandra Stankiewicz

Doradca Podatkowy, Radca Prawny,
Doradca
Grant Thornton Legal Szysz

Zapraszamy do kontaktu

Grzegorz Szysz

Doradca Podatkowy, Radca Prawny
Partner Zarządzający, Komplementariusz
Grant Thornton Legal Szysz
M +48 661 530 233
E grzegorz.szysz@pl.gt.com

Natalia Kamińska-Kubiak

Doradca Podatkowy, Senior Menedżer
Podatkowe Doradztwo Transakcyjne
Grant Thornton Legal Szysz
M +48 661 538 553
E natalia.kaminska@pl.gt.com

Marcin Szuflak

Senior Menedżer
Podatkowe Doradztwo Transakcyjne
Grant Thornton Legal Szysz
M +48 785 640 299
E marcin.szuflak@pl.gt.com

O nas

Grant Thornton to jedna z wiodących organizacji audytorsko-doradczych na świecie, obecna w 150 krajach i zatrudniająca ponad 80 tys. pracowników. W Polsce działamy od 1993 roku. Zespół ponad 1200 pracowników wspiera naszych klientów w obszarach takich jak audyt, doradztwo podatkowe, doradztwo transakcyjne, finansowe czy outsourcing płac i kadr oraz outsourcing księgowości.